

**VALSTS AVIĀCIJAS DROŠUMA PLĀNS
LATVIJA**

4. DARBĪBU PLĀNS

4.1 SYS.001 Latvijas Republikas Valsts drošuma programma (SSP LV)

EPAS darbības numurs un nosaukums: MST.0001 Dalībvalstīm jāpiešķir prioritāte darbam ar SSP.
Komandas līderis: Aviācijas drošuma un atbilstības uzraudzības daļas vadītājs.
Projekta komandas sastāvs un iesaistītās puses: CAA LV daļu vadītāji, Organizāciju drošuma vadītāji, valsts iestāžu pārstāvji (t.i., Transporta nelaimes gadījumu un incidentu izmeklēšanas birojs, Satiksmes ministrija, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija, Aizsardzības ministrija, Robežsardze, Iekšlietu ministrija, Meklēšanas un glābšanas dienesti).

Vēlamais rezultāts: Ensure effective implementation of the authority requirements and address deficiencies in oversight capabilities, as a prerequisite for effective SSP implementation.

Darbības	Starprezultāts	Izpildes laiks	Statuss
SYS.001.1 Izstrādāt Ministru kabineta noteikumus "Noteikumi par Valsts civilās aviācijas gaisa kuģu lidojumu drošuma programmu", lai aprakstītu SSP LV struktūru un saistītās programmas, kā arī dažādo komponentu mijiedarbošanos, tostarp, ar aviāciju saistīto valsts iestāžu funkcijas.	Ministru kabineta noteikumi "Noteikumi par Valsts civilās aviācijas gaisa kuģu lidojumu drošuma programmu". CAA LV ir uzlabojusi pārvaldību, skaidri norādot pienākumus un atbildību saistībā ar lidojumu drošumu, kas dokumentēts CAA LV pārvaldības rokasgrāmatā (Procesu vadība).	Septembris, 2021	
SYS.001.2 Veikt trūkumu analīzi.	Tiek apzinātas esošās drošuma pārvaldības iespējas. Precizēt, pārveidot un pastiprināt esošās iespējas (t.i., elementus vai procesus, kas identificēti kā tādi, kas prasa rīcību - veido SSP ieviešanas plāna	Septembris, 2021	

VALSTS AVIĀCIJAS DROŠUMA PLĀNS
LATVIJA

	pamatu). Ir izveidots pilnvērtīgs pamats, lai atbalstītu efektīvu SSP ieviešanu (t.i., pamats sastāv no drošuma uzraudzības sistēmas aspektiem, kas nepieciešami, lai atbalstītu uz veikspēju balstītu pieeju).		
SYS.001.3 Izstrādāt SSP ieviešanas plānu.	Atbilstošie uzdevumi / apakšuzdevumi tiek prioritāri noteikti un dokumentēti rīcības plānā. SSP ieviešanas plāns kopā ar SSP augstākā līmeņa (ekspozīcijas) dokumentu ir viegli pieejams visiem attiecīgajiem darbiniekiem, lai nodrošinātu, ka visi iesaistītie ir informēti par SSP un tās ieviešanas plānu.	Septembris, 2021 Septembris, 2021	
SYS.001.4 Izveidot Drošuma izpildes indikatorus (SPI) un "pamatlīmeņa izpildes kritērijus", lai salīdzinātu šo sākotnējo veikspēju ar sasniegtā rezultāta efektivitāti un to izmērītu, t.i., SSP efektivitāti un SMS ieviešanas efektivitāti aviācijas organizācijās.	Ir noteikti nacionālā līmeņa aviācijas drošuma darbības rādītāji un mērķi (SPI / SPT), kurus uzrauga CAA LV. Ir noteikti nacionālie aviācijas drošuma darbības rādītāji un mērķi (SPI / SPT), kurus pārbauda organizācijas.	Janvāris, 2022 Maijs, 2022	

Vēlamais rezultāts: Nodrošināt efektīvu koordināciju starp valsts iestādēm, kurām ir loma lidojumu drošuma pārvaldībā.

Darbības	Starprezultāts	Izpildes laiks	Statuss
SYS.001.5	Izstrādāti Ministru kabineta noteikumi par "Valsts	Septembris,	

VALSTS AVIĀCIJAS DROŠUMA PLĀNS
LATVIJA

Izveidot atbilstošu koordinācijas grupu (t.i. Drošuma pārvaldības koordinācijas grupu - Safety Management Coordination Group), kurā pārstāvētas aviācijas iestādes, kuras ir līdzatbildīgas SSP ieviešanā un uzturēšanā.	drošuma programmu". Izstrādāti drošuma vadības koordinācijas grupas (SMCG) darba uzdevumi. SMCG darbojas - sanāksmes tiek protokolētas.	2021 Septembris, 2021 Sešu mēnešu cikls	
SYS.001.6 CAA LV regulāri apmainās ar informāciju par SSP ieviešanu.	Izstrādāts komunikāciju plāns, kas ietver ieinteresēto aviācijas kopienas locekļu, ziņojumu un informācijas, kas tiek nodoti katrai grupai, un līdzekļu, ar kuru palīdzību šī informācija tiks pārsūtīta apzināšanu Izveidota un uzturēta iekšējās saziņas un informācijas izplatīšanas procedūra (t.i., SSP dokumentācija, politikas un procedūras; SPI; informācija par nozares drošuma rādītājiem; sektora organizācijas drošuma risku profili; paziņošana par sistēmas drošuma atbildību; no nelaimes gadījumiem un incidentiem gūtās mācības un drošuma pārvaldības koncepcijas un paraugprakse). Izveidota un uzturēta procedūra ārējai saziņai un drošuma informācijas izplatīšanai (t.i., vadlīnijas SMS ieviešanai; ziņošanas par atgadījumiem nozīme; aviācijas kopienai pieejamo drošuma apmācību identificēšana; drošuma informācijas apmaiņas veicināšana ar pakalpojumu sniedzējiem, starp tiem un starp valstīm).	Janvāris, 2022 Pastāvīgi Pastāvīgi	

VALSTS AVIĀCIJAS DROŠUMA PLĀNS
LATVIJA

	Tiek izveidoti un uzraudzīti drošuma kultūras raksturlielumi un rādītāji.	Pastāvīgi	
SYS.001.7 CAA LV par prioritārām nosaka un izstrādā tās SPAS LV darbības, kas identificētas, izmantojot caurskatāmu procesu, regulāri veicot drošības informācijas apmaiņu.	Identificēti attiecīgie avoti un dokumenti. Izveidots un uzturēts Risku reģistrs, kurā ir visa informācija par drošuma jautājumiem un novērtētajiem riska līmeņiem. Izveidots prioritāšu saraksts	Pastāvīgi Pastāvīgi Pastāvīgi	

Vēlamais rezultāts: Nodrošināt, ka inspektoriem ir atbilstoša kompetence, virzoties uz risku un uz izpildi balstītas uzraudzības veikšanā.

Darbības	Starprezultāts	Izpildes laiks	Statuss
SYS.001.9 CAA LV identificē un nodrošina kompetences, kas vajadzīgas SSP efektīvai ieviešanai, ņemot vērā lomas un pienākumus saskaņā ar SSP, ko veic CAA LV personāls. Šīs kompetences papildina tās, kas vajadzīgas atbilstības uzraudzības veikšanai, un tās tiek papildinātas, apmācot esošos darbiniekus vai pieņemot darbā papildu darbiniekus.	Ir definētas kompetences (t.i., kompetences vienības un elementi), kas saistīti ar SSP brieduma novērtēšanu. Ir noteikti izpildes kritēriji un noteikta novērojamā uzvedība. Periodiski tiek veikts personāla kompetences novērtējums.	Pastāvīgi Pastāvīgi Pastāvīgi	
SYS.001.10 Lai nodrošinātu, ka visi attiecīgie tehniskie darbinieki Latvijā ir atbilstoši kvalificēti, CAA LV nosaka vispiemērotākos apmācības nosacījumus augstākajai vadībai, inspektoriem, par datu analīzi, drošības mērķiem, SPI un SPT atbildīgajam personālam,	Definēti apmācības noteikumi visiem attiecīgajiem tehniskajiem darbiniekiem valstī. CAA LV nodrošina apmācību pati vai izmanto citu kvalificētu apmācības avotu, lai valsts aviācijas organizācijās atbalstītu organizatoriskās	Pastāvīgi Pastāvīgi	

VALSTS AVIĀCIJAS DROŠUMA PLĀNS
LATVIJA

aviācijas medicīnas ekspertiem un ārstiem, kas izsniedz veselības apliecības, kā arī kā pakalpojumu sniedzēju drošuma izmeklētājiem.	kultūras attīstību, kas veicina efektīvu un rezultatīvu SSP.		
SYS.001.11 CAA LV izstrādā iekšējās apmācības politiku un procedūras, kā arī SSP un SMS apmācības programmu attiecīgajiem darbiniekiem.	Tiek izveidota un uzturēta sākotnējā un periodiskā apmācību programma. Attiecīgajiem darbiniekiem tiek uzturēta apmācības uzskaitē. Izstrādāts gada apmācības plāns. Atbilstošā personāla apmācības un metodes tiek pastāvīgi atjauninātas, lai atspoguļotu jaunās tehnikas, tehnoloģijas, izmeklēšanas rezultātus, koriģējošās darbības un normatīvās izmaiņas.	Pastāvīgi Pastāvīgi Pastāvīgi Pastāvīgi	
SYS.001.12 Drošuma apmācību programmu piemeklēšana darbiniekiem, kuru pienākumi saistīti ar SSP, pēc nepieciešamības jākoordinē starp valsts organizācijām. Mērķis ir nodrošināt, ka persona vai komanda, kas pievēršas katram SSP jautājumam, ir apmācīti attiecīgā uzdevuma veikšanai. Tas ļautu inspektoriem, kā arī citu valsts aviācijas iestāžu darbiniekiem, labāk izprast drošuma riskus dažādos sektoros.	Ir noteiktas drošuma apmācības programmas personālam, kas pilda ar SSP saistītos pienākumus, lai palīdzētu valsts organizācijām sasniegt valsts drošuma līmeni. SMCG novērtē dažādus SSP gatavības līmeņus - tiek uzturēta uzskaitē.	Pastāvīgi Maijs, 2022	

Vēlamais rezultāts: Pārliecinieties, ka ir ieviesta politika un procedūras uz risku un izpildi balstītai uzraudzībai un aprakstīts kā SMS tiek akceptēta un kā tā tiek regulāri uzraudzīta.

VALSTS AVIĀCIJAS DROŠUMA PLĀNS
LATVIJA

Darbības	Starprezultāts	Izpildes laiks	Statuss
SYS.001.13 Sasaistīt uz risku un izpildi balstītas uzraudzības (PBO) pieeju ar SSP LV mērķiem un CAA LV vadības sistēmu.	Grozījumi SSP LV un vadības rokasgrāmatā - procesu vadība.	Janvāris, 2022	
SYS.001.14 Izveidot kopēju izpratni par uz risku balstītu vidi.	Iemesli uz risku balstītas uzraudzības (RBO) ieviešanai, kas aktivizēta politiskā līmenī, (t.i., nodrošināts, ka negadījumu skaits turpina samazināties, lai līdzsvarotu paredzamo lidojumu skaita pieaugumu - viens no instrumentiem, lai to sasniegtu, ir uz risku balstīta uzraudzība un personāla resursi - t.i., pieejamo uzraudzības resursu efektīvāka izmantošana) ir iekļauta SSP LV valsts drošuma nodrošināšanā. Nostiprināt datu pārvaldības iespējas valsts līmenī (t.i., lai uzlabotu izpratni par riskiem visā aviācijas sistēmā) un organizāciju līmenī (t.i., lai novērtētu organizāciju pārvaldības sistēmu efektivitāti un novērtētu organizāciju pārvaldības sistēmas briedumu), lai nodrošinātu valstij ir ticami un visaptveroši dati, uz kuriem balstīti lēmumi. Drošuma problēmjaudājumu, galveno riska jomu un to prioritāšu noteikšana, norādot visefektīvākos līdzekļus to novēršanai, kļūst par mērķtiecīgu rīcības plānu, kura pamatā ir gan valsts, gan pakalpojumu sniedzēju veiktā analīze.	Janvāris, 2022 Pastāvīgi Pastāvīgi	

VALSTS AVIĀCIJAS DROŠUMA PLĀNS
LATVIJA

SYS.001.15 Izveidot mehānismus, lai nodrošinātu datu apkopošanu un glabāšanu par apdraudējumiem un drošuma riskiem par katru uzraugāmo organizāciju, kā arī valsts līmenī. Jāapsver arī tādu mehānismu izveidi, lai no uzkrātajiem datiem attīstītu drošuma informāciju un aktīvi piedalītos drošuma informācijas apmaiņā ar pakalpojumu sniedzējiem un / vai citām valstīm.	Izveidot uz datiem balstītu analīzes programmu. Lai uzlabotu valsts SRM procesa efektivitāti, ir jāievieš kopīga taksonomija, lai klasificētu savāktos drošuma datus.	Janvāris, 2022	
SYS.001.16 Veikt detalizētu apmācību vajadzību analīzi, lai nodrošinātu, ka CAA LV uzraudzības komandas, veic, pilnveido un standartizē uz izpildi balstītas uzraudzības (PBO) procesu visās aviācijas struktūrās, kurām tas tiek piemērots	Veikta uz veikspēju balstītas uzraudzības (PBO) apmācības vajadzību analīze. Izveidota inspektoru sākotnējā un periodiskā apmācību programma, ko papildina PBO apmācība.	Decembris, 2021 Janvāris, 2022	
SYS.001.17 Nodrošināt centrālu plānošanas funkciju, lai izveidotu un uzturētu darbību secību, kas saistīta ar organizāciju PBO programmu attīstību.	Definēts vai pastiprināts PBO grafiku izstrādes rīks katrā uzraudzības jomā. Izveidot kopīgu iestādes metodoloģiju, kas saistīta ar organizāciju PBO programmu izveidošanu, balstoties uz sniegtajiem rīkiem.	Janvāris, 2022 Janvāris, 2022	
SYS.001.18 Izstrādāt metodes, lai noteiktu, vai pakalpojumu sniedzēju SMS ir pieņemamas.	Izveidoti atbilstības un veikspējas marķierus (t.i., identificētas pakalpojumu sniedzēju SMS elementu sērijas). Marķieri tiek vērtēti pēc noteiktajiem kritērijiem, kas ļauj novērtēt atbilstību un to efektivitāti.	Pastāvīgi	

VALSTS AVIĀCIJAS DROŠUMA PLĀNS
LATVIJA

SYS.001.19 Periodiski pārskatīt un pārliedzinieties, vai pakalpojumu sniedzēju SMS joprojām ir efektīvas.	Periodiski pārskatīti katra pakalpojumu sniedzēja SPI un SPT. Pārskatīšanā tiek ņemta vērā katra SPI un SPT izpilde un efektivitāte. Pārskats var parādīt nepieciešamību veikt pielāgojumus, lai veicinātu pastāvīgu drošuma uzlabošanu.	Pastāvīgi	
--	--	-----------	--

Vēlamais rezultāts: Izstrādāt drošuma datu vākšanas, analīzes, apmaiņas un aizsardzības politiku un procedūras saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 376/2014.

Darbības	Starprezultāts	Izpildes laiks	Statuss
SYS.001.20 Drošuma izpildes indikatori (SPI) un “pamatlīmeņa izpilde” ir jāizveido, lai godīgi un konsekventi pārraudzītu piemēroto taisnīguma kultūras politiku. Ir pierādījumi, ka robežšķirtne starp pieņemamu un nepieņemamu rīcību ir noteikta, konsultējoties ar darbiniekiem un darbinieku pārstāvjiem.	SMS panākumi un izaicinājumi apspriesti ar nozares pārstāvjiem. Uzvedības rādītāju uzraudzība, ko veic gan organizācijas, gan iestādes, lai noteiktu, vai uzvedība norāda došanos pareizajā virzienā. Ir pierādījumi, ka robeža starp pieņemamu un nepieņemamu rīcību ir noteikta, konsultējoties ar personālu un personāla pārstāvjiem.	Pastāvīgi Pastāvīgi Pastāvīgi	

Vēlamais rezultāts: Izveidot valsts līmeņa Drošuma izpildes indikatoru (SPI) noteikšanas procesu, kurā ņemti vērā rezultāti un procesi.

Darbības	Starprezultāts	Izpildes laiks	Statuss
SYS.001.21	Izstrādāt metodiku SPI un SPT atlasei un	Janvāris,	

VALSTS AVIĀCIJAS DROŠUMA PLĀNS
LATVIJA

Izveidot, uzturēt un nepārtraukti uzlabot SPI un SPT izvēles un definēšanas procesu valstī.	definēšanai. Noteikts pieņemamais sasniedzamā drošuma līmenis (ALoSP). Periodiska SPI un ALoSP pārskatīšana, lai sasniegtu ALoSP līmeni, t.i., valsts drošuma izpildes līmeni, kā norāda tās SPI un SPT, kas parāda sasniegto ALoSP. Ja kāds no SPT netiek sasniegts, var būt nepieciešams izvērtējums, lai labāk izprastu, kāpēc un lai noteiktu veicamās darbības.	2022 Decembris, 2022 Ik gadu	
---	---	---	--

Vēlamais rezultāts: Pārliecināties, ka apstiprinātā Valsts drošuma programma ir padarīta pieejama arī citām dalībvalstīm, kā arī EASA.

Darbības	Starprezultāts	Izpildes laiks	Statuss
SYS.001.22 Augšupielādējiet SSP LV, SPAS LV un citus būtiskos materiālus, izmantojot EASA tiešsaistes platformu dalībvalstīm	Padarīt pieejamu atjaunotu SPAS LV vai ziņojumu par EPAS darbību īstenošanu.	Ik gadu	

Vēlamais rezultāts: Pārliecināties, ka SSP tiek regulāri pārskatīta un tās efektivitāte tiek regulāri novērtēta

Darbības	Starprezultāts	Izpildes laiks	Statuss
SYS.001.23 Veikt SSP brieduma novērtējumu, ko var veikt	Izstrādāts SSP brieduma novērtēšanas rīks. Šo rīku CAA LV izmanto iekšējo auditu veikšanai, lai	Decembris, 2022	

**VALSTS AVIĀCIJAS DROŠUMA PLĀNS
LATVIJA**

dažādos posmos, sākotnēji meklējot galveno tās elementu esamību un piemērotību. Vēlākā posmā SSP jābūt novērtētai, lai saprastu, cik labi tā darbojas un cik efektīva ir tās mērķu sasniegšana	nepārtraukti uzlabotu SSP. SSP gatavības novērtējuma pierādījumi.	Decembris, 2022	
--	--	--------------------	--

4.2 SYS.002 SMS veicināšana

EPAS darbības numurs un nosaukums: MST.0002 SMS veicināšana
Komandas līderis: CAA LV Gaisa kuģu ekspluatācijas daļas (GKED).vadītājs
Projekta komandas sastāvs un iesaistītās puses: GKED inspektori, Organizāciju (gaisa pārvadātāju) drošuma vadītāji

Vēlamais rezultāts: Kopīga izpratne par drošuma pārvaldību un SMS / SSP principiem un prasībām, atvieglojot to ieviešanu visā starptautiskajā aviācijas sabiedrībā.			
Darbības	Starprezultāts	Izpildes laiks	Statuss
SYS.002.1 Uzlabot iekšējo un ārējo apmācību, komunikāciju un drošuma informācijas izplatīšanu.	Uzlabots vadlīniju materiāls inspektoriem, lai palīdzētu interpretēt normatīvo sistēmu un noteiktu, kā SMS jāievieš. Izmaiņas prasībās vai vadlīnijās, ieskaitot SMS, tuiek ņemti vērā, veidojot inspektoru apmācības programmu.	Pastāvīgi Pastāvīgi	

VALSTS AVIĀCIJAS DROŠUMA PLĀNS LATVIJA

	Galveno drošuma tēmu apstrāde (2018. gada drošuma rekomendāciju pārskats - Eiropas drošuma veicināšanas tīkls - ESPN): • Kļūdaini gisa kuģa pacelšanās parametri (SIB 2016-02) • Izpletņlēcēju ierobežotājsistēmas (SIBs 2018-18 and 18R1) • Gaisa balonu ekspluatācija (SIB 2018-14) • Gaisa kuģa apledošana (SIB 2017-11 and 2018-12) • Lidojuma apkalpes apmācība un simulatori (UPRT - Regula (ES) Nr 1178/2011 I Pielikums (Part-FCL); VII Pielikums (Part-ORA) • Degvielas pārvaldība (SIB 2018-08) • skrejceļa virsmas stāvoklis (SIB 2018-02) • Rotoplānu pārnesumkārbas • Novirzes no lidojuma plāna un aiziešanas uz otru apli procedūras • Sistēmas statusa ziņojumi	Pastāvīgi	
--	---	-----------	--

4.3 SYS.003 Lidojuma datu monitorings

EPAS darbības numurs un nosaukums: MST.0003. Dalībvalstīm būtu jāuztur regulārs dialogs ar valstu gaisa kuģu ekspluatantiem par lidojuma datu monitoringa (FDM) programmām.

Komandas līderis: LV CAA GKED vadītājs.

VALSTS AVIĀCIJAS DROŠUMA PLĀNS
LATVIJA

Projekta komandas sastāvs un iesaistītās puses: FDM Nacionālais koordinators, Organizāciju (gaisa pārvadātāju) drošuma vadītāji

Vēlamais rezultāts: Efektīva FDM programmas izpilde, ti, FDM programma, kas darbojas optimālā līmenī, vadoties no organizācijas lieluma un struktūras, ieguldītajiem cilvēkresursiem, arodbiedrību līdzdalības pakāpes un, pats galvenais, organizācijas drošuma kultūras brieduma līmeņa.

Darbības	Starprezultāts	Izpildes laiks	Statuss
SYS.003.1 Kā daļu no ar drošumu saistītās informācijas CAA LV mājas lapā publicēt EOFDM dokumentāciju.	EOFDM informācija publicēta CAA LV mājas lapas SMS sadaļā. Izveidots FDM forums ar mērķi atbalstīt SMS galvenos procesus, jo īpaši riska identificēšanu un novērtēšanu.	Februāris, 2022 Divreiz gadā	
SYS.003.2 Atjaunot FDM programmas novērtēšanas procesu, ņemot vērā informāciju par galvenajiem problēmjasutājumiem, kā arī nozares labo praksi un padomus, kā vislabāk sagatavot saprašanās memorandu (MoU). Jāņem vērā arī galvenie darbības rādītāji (KPI), kas izstrādāti, lai uzraudzītu ekspluatanta FDM programmas darbību.	Atjaunots FDM programmas novērtēšanas procesu. Pastāvīga FDM programmas uzraudzība kā SMS daļa.	Janvāris, 2022 Pastāvīgi	
SYS.003.3 Organizēt informatīvu pasākumu, lai prezentētu EOFDM labas prakses dokumentus gaisa kuģu ekspluatantiem. Uzaicinātās personas: drošuma pārvaldības vadītāji un FDM vadītāji	Ziņojums par pasākuma norisi	Februāris, 2022	

**VALSTS AVIĀCIJAS DROŠUMA PLĀNS
LATVIJA**

4.4 SYS.004 SMS izpildes novērtējums

EPAS darbības numurs un nosaukums: MST.0026 SMS novērtējums.
Komandas līderis: Aviācijas drošuma un atbilstības uzraudzības daļas vadītājs.
Projekta komandas sastāvs un iesaistītās puses: CAA LV daļu vadītāji, GKED inspektori, Organizāciju drošuma vadītāji

Vēlamais rezultāts: Uzturēta un nepārtraukti uzlabota uz risku un izpildi balstīta uzraudzība un saskaņotu SMS novērtēšanas kritēriju izmantošana starp dalībvalstīm.

Darbības	Starprezultāts	Izpildes laiks	Statuss
SYS.004.1 Uzturēt, nepārtraukti pārskatīt un pilnveidot SMS ieviešanas tehniskās vadlīnijas. Ir svarīgi, lai būtu nodarīgas vadlīnijas, kas palīdzētu gan organizācijām, gan CAA LV izprast regulas nodomu un piemērošanu.	Izveidoti uzlaboti tehniskie norādījumi CAA LV inspektoriem par SMS ieviešanu dažādās uzraudzības jomās.	Septembris, 2021	
SYS.004.2 Atvieglot ekspluatantiem vairāku galveno riska zonu apzināšanu, attiecībā uz kurām jāveic padziļināta analīze, lai pilnībā identificētu drošuma problēmjaucējumus, kas ir devuši ieguldījumu šajās riska zonas, un novērtētu drošuma kontroles līmeni šiem galvenajiem problēmjaucējiem. Šajā novērtējumā tiktu ņemts vērā attiecīgā apdraudējuma iedarbības palielinājums / samazinājums, esošo kontroles mehānismu efektivitāte un paredzamais riska samazinājums, veicot izvēlētas drošuma darbības.	CAA LV uzraudzības metodika tiek atkārtoti novērtēta, lai pārliecinātos, ka tā ir uz sniegumu (izpildi) balstīta un ļauj efektīvi novērtēt SMS darbības kontekstā. CAA LV datu vākšanas un glabāšanas process un datu aizsardzības noteikumi tiek atkārtoti novērtēti un izanalizētas nepilnības, lai noteiktu koriģējošās darbības. Tiek ieviesti CAA LV inspektoru apmācības	Janvāris, 2022 Februāris, 2022	

VALSTS AVIĀCIJAS DROŠUMA PLĀNS
LATVIJA

	noteikumi, kas balstīti uz SMS kompetencēm. Veicināt dialogu ar organizācijām augstākās vadības līmenī, lai pārrunātu SMS panākumus un izaicinājumus.	Janvāris, 2022 Pastāvīgi	
SYS.004.3 Izstrādāt un pārskatīt SPI atbilstību, konsultējoties ar nozari. Noteikt atbilstošus kvantitatīvos mērījumus valsts līmenī.	Pārskatīta drošuma izpildes rādītāju (SPI) atbilstība sadarbībā ar organizācijām. Var izmantot Organizācijas datus, lai apstiprinātu SPI piemērotību.	Maijs, 2022	

4.5 SYS.005 Valsts aviācijas drošuma plāns (SPAS LV)

EPAS darbības numurs un nosaukums: MST.0028. Dalībvalstīm jāizveido un jāuztur valsts drošuma plāns (SPAS).

Komandas līderis: Aviācijas drošuma un atbilstības uzraudzības daļas vadītājs.

Projekta komandas sastāvs un iesaistītās puses: CAA LV daļu vadītāji, Organizāciju drošuma vadītāji, valsts iestāžu pārstāvji (t.i., Transporta nelaimes gadījumu un incidentu izmeklēšanas birojs, Satiksmes ministrija, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija, Aizsardzības ministrija, Robežsardze, Meklēšanas un glābšanas dienesti).

Sasniedzamais rezultāts: Izstrādāts, apstiprināts un publicēts SPAS LV, ieskaitot drošuma ilgtermiņa un īstermiņa uzdevumus, indikatorus un mērķus. SPAS LV atspoguļo EPAS darbības, kas piemērojamas Latvijai, un, papildus EPAS identificētajiem, identificē arī galvenos drošuma riskus valsts līmenī.

Darbības	Starprezultāts	Izpildes laiks	Statuss
SYS.005.1 Atspoguļot EPAS tādas darbības jautājumus, kas skar	Tiek izveidots un pastāvīgi uzraudzīts pilns identificēto sistēmisko problēmu saraksts.	Septembris, 2021	

VALSTS AVIĀCIJAS DROŠUMA PLĀNS
LATVIJA

atsevišķas organizācijas, sistēmas elementus vai visu aviācijas sistēmu kopumā (sistēmiski jautājumi).	Drošuma darbību definēšana un programmēšana pabeigta. Tiek uzraudzīta darbību īstenošana un pēcpārbaude. Tiek veikta drošuma rādītāju mērīšana.	Septembris, 2021 Katru gadu Katru gadu	
SYS.005.2 Atspoguļot EPAS darbības, lai samazinātu notikumu iespējamību, kas pārvēršas par incidentiem un aviācijas nelaimes gadījumiem, kā arī lai mazinātu to seku nopietnību (ekspluatācijas problēmjaudājumi)	Tiek izveidots un pastāvīgi uzraudzīts pilns identificēto sistēmisko problēmu saraksts. Drošuma darbību definēšana un programmēšana pabeigta. Tiek uzraudzīta darbību īstenošana un pēcpārbaude. Tiek veikta drošuma rādītāju mērīšana.	Janvāris, 2022 Janvāris, 2022 Katru gadu Katru gadu	
SYS.005.3 Definēt darbības, lai risinātu drošuma problēmjaudājumus, kas saistīti ar galvenajām riska jomām atsevišķās aviācijas nozarēs.	Tiek izveidots un pastāvīgi uzraudzīts pilns identificēto drošuma problēmjaudājumu saraksts, kas saistīts ar galvenajām riska jomām atsevišķās aviācijas nozarēs. Drošuma darbību definēšana un programmēšana pabeigta. Tiek uzraudzīta darbību īstenošana un pēcpārbaude.	Janvāris, 2022 Janvāris, 2022 Katru gadu	

VALSTS AVIĀCIJAS DROŠUMA PLĀNS
LATVIJA

	Tiek veikta drošuma rādītāju mērīšana.	Katru gadu	
SYS.005.4 Atspoguļot EPAS darbības, lai uzlabotu drošumu jaunās jomās - dronu ekspluatācija, aviācijas drošības (security) riski, kas ietekmē lidojumu drošumu (safety), jauni uzņēmējdarbības modeļus, kā arī jauni produkti, sistēmas, tehnoloģijas un ekspluatācijas veidi (jaunatklātie problēmjaudājumi).	Tiek izveidots un pastāvīgi uzraudzīts pilns identificēto jauno problēmjaudājumu saraksts. Drošuma darbību definēšana un programmēšana pabeigta. Tiek uzraudzīta darbību īstenošana un pēcpārbaude. Tiek veikta drošuma rādītāju mērīšana.	Janvāris, 2022 Janvāris, 2022 Katru gadu Katru gadu	
SYS.005.5 Atspoguļot EPAS minētās drošuma darbības, pievēršoties jautājumiem, kas izriet no standartizācijas aktivitātēm, īpašu uzmanību pievēršot Valsts drošuma uzraudzības pienākumiem.	Tiek izveidots un pastāvīgi uzraudzīts pilns standartizācijas aktivitātēs identificēto jauno problēmjaudājumu saraksts. Drošuma darbību definēšana un programmēšana pabeigta. Tiek uzraudzīta darbību īstenošana un pēcpārbaude. Tiek veikta drošuma rādītāju mērīšana.	Janvāris, 2022 Janvāris, 2022 Katru gadu Katru gadu	

4.6 SYS.006 Uzraudzība un standartizācija

EPAS darbības numurs un nosaukums:

- **MST.0032 Uzraudzības spējas / prioritārās jomas**
- **MST.0033 Valodas prasmes prasības - Dalīties paraugpraksē, noteikt uzlabojamās jomas vienveidīgai un saskaņotai Valodas prasmju prasību ieviešanai.**

VALSTS AVIĀCIJAS DROŠUMA PLĀNS
LATVIJA

- **MST.0034 Uzraudzības spējas/ prioritārā joma: lidojuma laika specifikāciju shēmas**
- **MST.0035 Uzraudzības spējas/ prioritārā joma: Krāpšanās gadījumi Part-147 organizācijās**

Komandas līderis: Aviācijas drošuma un atbilstības uzraudzības daļas vadītājs.

Projekta komandas sastāvs un iesaistītās puses: CAA LV daļu vadītāji.

Vēlamais rezultāts:
Atbilstoša personāla pieejamība CAA LV.

Darbības	Starprezultāts	Izpildes laiks	Statuss
SYS.006.1 Veikt nepieciešamos pasākumus, lai nodrošinātu, ka tiek pieņemti darbā un paturēti kvalificēti darbinieki, kas veic drošuma uzraudzības funkcijas.	Izveidota personāla atlases politika, nodarbinātības nosacījumi un prakse tiek periodiski novērtēta, izmantojot SRM procesu.	Pastāvīgi	
	Tiek izmantota aprēķināšanas metodika personāla, kurš veic drošuma uzraudzības funkcijas, komplektēšanai, ņemot vērā aviācijas darbību lielumu un sarežģītību valstī.	Pastāvīgi	
	Tiek sniegti norādījumi, kas attiecas uz ētiku, personisko rīcību un izvairīšanos no faktisku vai šķietamu interešu konfliktu, veicot oficiālus pienākumus.	Pastāvīgi	
	Ilgspējīga politika attiecībā uz kvalificēta tehniskā personāla atalgojumu tiek atkārtoti novērtēta un vajadzības gadījumā pārskatīta, lai kompetentā	Pastāvīgi	

VALSTS AVIĀCIJAS DROŠUMA PLĀNS
LATVIJA

	iestāde kļūtu par konkurētspējīgu darba devēju.		
SYS.006.2 Nodrošināt uz kompetencēm balstītas apmācības un novērtēšanas koncepcijas (t.i., kompetences ir pārnesamas vairākos un dažādos kontekstos) un metodoloģijas izmantošanu.	Izstrādāt vai pastiprināt kompetenču ietvaru inspektoriem, kuri darbojas dažādās tehniskās jomās, balstoties uz sniegumu balstītā vidē (t.i., EASA priekšlikums par kompetences ietvaru kompetento iestāžu inspektoriem, kas pielāgots CAA LV organizatoriskajai struktūrai). Apmācības pamatā ir noteiktās kompetences. Tiek izstrādātas novērtēšanas procedūras, lai noteiktu, vai šīs kompetences ir sasniegtas (t.i., uz kompetencēm balstītas apmācības un novērtēšanas komponentu izstrāde).	Pastāvīgi Pastāvīgi Pastāvīgi	

Kooperatīva uzraudzība visās nozarēs

Vēlamais rezultāts:

Dalībvalstis nodrošina, ka visās nozarēs tiek ievērotas piemērojamās iestādes prasības. Mērķis ir nodrošināt, ka katras organizācijas darbības tiek pienācīgi novērtētas, zināmas attiecīgajām iestādēm un ka šīs darbības tiek atbilstoši uzraudzītas, neatkarīgi no tā, vai uzraudzības pienākumi tiek nodoti citām iestādēm.

Darbības	Starprezultāts	Izpildes laiks	Statuss
SYS.006.3 Nodrošināt, ka uzraudzības tvērumu papildina tās darbības, ko veic personas vai organizācijas, kas reģistrētas vai dzīvo citā dalībvalstī, pamatojoties uz drošuma prioritātēm, kā arī iepriekšējās uzraudzības aktivitātes. Darbības tiek veiktas saskaņā ar	Definēts ārvalstu gaisa kuģu ekspluatantu darbības apjoms Latvijā saistībā ar CAA LV uzraudzības pienākumiem, ieskaitot ar šo ekspluatantu darbībām saistīto apdraudējumu identificēšanu un mazināšanu.	Septembris, 2021	

VALSTS AVIĀCIJAS DROŠUMA PLĀNS
LATVIJA

kooperatīvās uzraudzības principiem.	Tiek veiktas perona pārbaudes un nodrošināta drošuma informācijas apmaiņa.	Pastāvīgi	
--------------------------------------	--	-----------	--

Organizāciju vadības sistēma visās nozarēs.

Vēlamais rezultāts:

Dalībvalstīm jāsekmē Kompetento iestāžu spēju novērtēt un uzraudzīt organizāciju vadības sistēmas visās nozarēs. Īpaša uzmanība tiks pievērsta drošuma kultūrai, organizācijas vadības struktūrai, mijiedarbībai starp riska identificēšanas / novērtēšanas procesu un organizācijas uzraudzības procesu, inspekciju rezultātu un drošuma informācijas izmantošanai, tādai kā, atgadījumi, incidenti un aviācijas nelaimes gadījumi. Tam būtu jānoved pie Kompetento iestāžu uzraudzības sistēmas pielāgošanas un uzlabošanas.

Darbības	Starprezultāts	Izpildes laiks	Statuss
SYS.006.4 Nodrošināt, ka CAA LV vadības sistēma saskaņā ar noteikto politiku un kompetences jomu identificē izmaiņas, kas ietekmē CAA LV spēju veikt savus uzdevumus un pildīt savus pienākumus, kā noteikts Pamatregulā un deleģētajos aktos un uz tiem balstītajos īstenošanas aktos. Šī sistēma ļauj attiecīgi rīkoties, lai nodrošinātu, ka CAA LV pārvaldības sistēma joprojām ir piemērota un efektīva.	Tiek piemērots “pārmaiņu vadības” process, koncentrējoties, kā minimums, uz izmaiņām, kas ietekmē spēju veikt uzdevumus un pildīt pienākumus	Pastāvīgi	
SYS.006.5 Izveidot un uzturēt drošuma riska pārvaldības (SRM) procesu, lai vadītu CAA LV iekšējos riskus, kas var ietekmēt tās pārraudzības iespējas. Pārliecināties, ka izmaiņas, kas ietekmē pārraudzības iespējas, tiek risinātas vienā un tajā pašā SRM procesā.	SRM process tiek piemērots.	Pastāvīgi	
SYS.006.6 Novērtēt CAA LV iekšējās organizācijas drošuma kultūru, un kā tā ietekmē CAA LV uzraudzības spējas,	Izstrādāt drošuma kultūras novērtēšanas rīku, kura pamatā ir SMICG organizācijas kultūras pašnovērtēšanas rīks un vadlīnijas uzraudzības	Marts, 2022	

VALSTS AVIĀCIJAS DROŠUMA PLĀNS
LATVIJA

lai uzzinātu vai un kur nepieciešami uzlabojumi. Balstoties uz rezultātiem, apsvērt izmaiņu nepieciešamību, lai integrētu un saskaņotu organizāciju SMS uzraudzību savu struktūrvienību starpā.	iestādēm. Drošuma kultūras novērtējums ir veikts. SMS novērtēšanas rīks radīts, lai to izmantotu gan uzraudzības iestāde, gan organizācijas.	Aprīlis, 2022 Septembris, 2021	
---	---	---	--

Angļu valodas prasme.

Vēlamais rezultāts:

Dalībvalstīm jāpievērš uzmanība valodu prasmes prasību ieviešanai, lai identificētu uzlabošanas jomas vienotai un saskaņotai ieviešanai un apzinātu labāko praksi, ar kuru varētu dalīties ar nozares pārstāvjiem un citām dalībvalstīm.

Darbības	Starprezultāts	Izpildes laiks	Statuss
SYS.006.7 Sniegt atgriezenisko saiti EASA par to, kā tiek īstenota valodu prasmes prasību ieviešana, tostarp par gaisa kuģu lidojumu apkalpes locekļu mācību organizāciju veikto apmācību angļu valodā, lai panāktu harmonisku un vienotu ieviešanu.	Oficiālā saziņa, mācību materiāli un eksāmenu pieņemšana gaisa kuģu lidojumu apkalpes locekļiem notiek angļu valodā.	Pastāvīgi	

Lidojuma laika specifikāciju shēmas.

Vēlamais rezultāts:

Dalībvalstīm jānodrošina, ka uzraudzības iestādēm ir nepieciešamā kompetence, lai apstiprinātu un uzraudzītu ekspluatantu lidojuma laika specifikācijas shēmas, jo īpaši tās, kas ietver noguruma riska pārvaldību. Kompetentajām iestādēm būtu jākoncentrējas uz tādu procesu efektīvas ieviešanas pārbaudi, kas izveidoti, lai ekspluatants izpildītu savus pienākumus un nodrošinātu noguruma risku pienācīgu pārvaldību. Kompetentajām iestādēm jāapsver augstāk minētais, veicot ekspluatanta vadības sistēmas pārbaudi.

Darbības	Starprezultāts	Izpildes laiks	Statuss
-----------------	-----------------------	-----------------------	----------------

VALSTS AVIĀCIJAS DROŠUMA PLĀNS
LATVIJA

SYS.006.8 Veikt pastāvīgu ekspluatantu drošuma garantēšanas rezultātu uzraudzību, ņemot vērā, ka šie rezultāti ir SMS / FRMS procesu efektīvas ieviešanas rādītājs.	Veikt regulāru inspektoru darbības (t.i., kvalifikācijas un kompetences) novērtēšanu, pamatojoties uz noteiktiem izpildes kritērijiem (t.i., Ko darīt? Kā rīkoties?)	Katru gadu	
	Veikt pastāvīgu gaisa pārvadātāja vadības sistēmas uzraudzību, koncentrējoties uz pārvadātāja iekšējā audita spēju izvērtēt individuālās lidojuma laika specifikācijas shēmas (IFTSS) un jo īpaši iekšējo brieduma pakāpes novērtējumu, kas sasniegts ar noguruma riska vadības sistēmu (FRMS), ja tas piemērojams..	Pastāvīgi	
	Veikt mērķtiecīgu gaisa pārvadātāja izvēlēto un noteikto noguruma drošuma indikatoru (SPI) un drošuma izpildes mērķu (SPT) uzraudzību..	Pastāvīgi	

Pievērst uzmanību krāpšanas gadījumiem Part-147 organizācijās.

Vēlamais rezultāts:

Pievienot īpašus vienumus audita kontrolesarakstos, lai pārbaudēs koncentrētos uz krāpšanās risku. Apkopot datus par faktiskajiem krāpšanas gadījumiem.

Darbības	Starprezultāts	Izpildes laiks	Statuss
SYS.006.9 Pievienot audita jautājumus, kas attiecas uz koruptīvām darbībām eksāmenu laikā. Datu par koruptīvām darbībām vākšana.	Atgriezeniskā saite ieviešanas statusam.	Pastāvīgi	
Kompetenču ietvara, kā arī plāna un apmācību ieviešana cilvēkfaktora jomā			
SYS.006.10 Uzdevums ietver sagatavošanās aktivitātes. Kuras veiks EASA ar	Vadlīnijas personāla uzraudzības kompetences	2023	

**VALSTS AVIĀCIJAS DROŠUMA PLĀNS
LATVIJA**

Cilvēkfaktora analīzes grupas palīdzību (HF CAG), lai: - Izveidotu vadlīnijas un rīkus normatīvās bāzes izstrādātāju prasmju novērtēšanai pirms un pēc apmācībām; - Izstrādātu vadlīnijas pieņemamajam līmenim apmācību veicējiem cilvēkfaktora jomā; - Izstrādātu veicināšanas materiālus kā vadlīnijas dalībvalstīm izpratnes ieviešanai; Minētie materiāli un rīki dalībvalstu kompetentajām iestādēm tiks nodrošināti, lai veicinātu, plānotu un veiktu iesaistītā personāla apmācības.	novērtēšanai Valdīnijas apmācību sniedzēju kompetencei	2023	
---	--	------	--

Izveidot vienotu izpratni cilvēkfaktora jomā. Vēlamais rezultāts: Uzraudzības personāla kompetenču ietvara un apmācību plānošana un ieviešana cilvēkfaktora jomā.			
Darbības	Starprezultāts	Izpildes laiks	Statuss
SYS.006.10 Uzdevums ietver sagatavošanās aktivitātes. Kuras veiks EASA ar Cilvēkfaktora analīzes grupas palīdzību (HF CAG), lai: - Izveidotu vadlīnijas un rīkus normatīvās bāzes izstrādātāju prasmju novērtēšanai pirms un pēc apmācībām; - Izstrādātu vadlīnijas pieņemamajam līmenim apmācību veicējiem cilvēkfaktora jomā; - Izstrādātu veicināšanas materiālus kā vadlīnijas dalībvalstīm izpratnes ieviešanai; Minētie materiāli un rīki dalībvalstu kompetentajām iestādēm tiks nodrošināti, lai veicinātu, plānotu un veiktu iesaistītā personāla apmācības.	Vadlīnijas uzraudzības personāla kompetences novērtēšanai Valdīnijas apmācību sniedzēju kompetencei	2023 2023	

VALSTS AVIĀCIJAS DROŠUMA PLĀNS LATVIJA

--	--	--	--

4.7 OPER.001 Gaisa kuģa neparasts stāvoklis lidojumā (LOC-I)

EPAS darbības numurs un nosaukums: MST.0028 Iekļaut LOC-I Valsts lidojumu drošuma plānā (SPAS).
Komandas līderis: LV CAA GKED vadītājs.
Projekta komandas sastāvs un iesaistītās puses: GKED inspektori, Organizāciju (gaisa pārvadātāju) drošuma vadītāji

Vēlamais rezultāts: Uzlabota drošuma situācija, pastāvīgi novērtējot un uzlabojot risku kontroles mehānismus, lai mazinātu LOC-I risku

Darbības	Starprezultāts	Izpildes laiks	Statuss
OPER.001.1 Nodrošināt, ka riska joma tiek nepārtraukti novērtēta un uzlabota riska kontrole uzlabota, lai mazinātu LOC-I risku.	Vienots darbību kopums, kas saistīts ar identificētiem, uztvertiem un oficiāli novērtētiem drošuma jautājumiem, piemēram: lidojuma parametru un automatizācijas režīmu uzraudzība, glisādes ceļa vadība, konvektīvi laikapstākļi, apledojuums lidojuma laikā un tehnisku kļūmju novēršana, kas izveidots un tiek mērīts efektivitātes noteikšanai.	Pastāvīgi	

4.8 OPER.002 Drošums uz skrejceļa (nobraukšana no skrejceļa, neatļauta atrašanās uz skrejceļa un sadursmes)

Chapter 4 PLAN OF ACTIONS	Version: 1 30.08.2021 4-23
--	---

VALSTS AVIĀCIJAS DROŠUMA PLĀNS
LATVIJA

EPAS darbības numurs un nosaukums:

MST.0028 Iekļaut skrejceļa drošumu Valsts drošuma plānā (SPAS).

Komandas līderis: Gaisa kuģu ekspluatācijas daļas vadītājs un Lidlauku standartu un drošības daļas vadītājs.

Projekta komandas sastāvs un iesaistītās puses: GKED inspektori, Organizāciju (gaisa pārvadātāju) drošuma vadītāji

Vēlamais rezultāts: Uzlabot drošumu, pastāvīgi novērtējot un uzlabojot riska kontroles, lai mazinātu RE un RI risku.

Darbības	Starprezultāts	Izpildes laiks	Statuss
OPER.002.1 Nodrošināt, ka riska zona tiek nepārtraukti novērtēta un riska kontroles uzlabotas, lai mazinātu RE un RI risku.	Vienots darbību kopums, kas saistīts ar identificētiem, uztvertiem un oficiāli novērtētiem drošuma jautājumiem, piemēram: lidojuma parametru un automatizācijas režīmu uzraudzība, glisādes ceļa vadība un tehnisku kļūmju novēršana, kas izveidots un tiek mērīts efektivitātes noteikšanai. Nodrošināt, ka tiek apsvērta tādu pasākumu īstenošana, kas minēti Eiropas rīcības plānā nobraukšanas no skrejceļa novēršanai (EAPPRE) un Eiropas rīcības plānā neatļautas atrašanās uz skrejceļa novēršanai (EAPPRI).	Pastāvīgi	
OPER.002.2 Nodrošināt jaunā globālā ziņošanas formāta (GRF) ieviešanu skrejceļa virsmas apstākļiem - ICAO EUR reģionā.	Uz uzraudzību vērsta GRF ieviešana (kurā būtu CAA, lidlauki, GSV, AIS, METEO, gaisa pārvadātāji, ieskaitot biznesa aviāciju un militāro jomu).	Pastāvīgi	

**VALSTS AVIĀCIJAS DROŠUMA PLĀNS
LATVIJA**

	Sekot efektīvam GRF ieviešanas plānam, a lai ieviestu GRF noteiktajā termiņā.	Novembris, 2020	
--	--	--------------------	--

4.9 OPER.003 Bīstama satuvināšanās gaisā (Sadursmes gaisā - MAC)

EPAS darbības numurs un nosaukums:

- **MST.0028 Iekļaut Bīstamu satuvināšanos Valsts drošuma plānā (SPAS).**
- **MST.0024 Drošas distancēšanās zudums starp civilajiem un militārajiem gaisa kuģiem.**
- **MST.0030 SESAR risinājumu ieviešana, kuru mērķis ir samazināt sadursmju gaisā skaitu maršrutā un TMA**
- **MST.0038 Gaisa telpas sarežģītība un satksmes intensitāte**

Komandas līderis: CAA LV Gaisa kuģu ekspluatācijas daļas vadītājs un Aeronavigācijas daļas vadītājs

Projekta komandas sastāvs un iesaistītās puses: CAA LV inspektori, Organizāciju drošuma vadītāji

Vēlamais rezultāts: Increase safety by continuously assessing and improving risk controls to mitigate the risk of REs and RIs.

Darbības	Starprezultāts	Izpildes laiks	Statuss
OPER.003.1 Nodrošināt, ka riska zona tiek nepārtraukti novērtēta un uzlabota riska kontrole, lai mazinātu sadursmju gaisā risku.	Vienots darbību kopums, kas saistīts ar identificētiem, notvertiem un oficiāli novērtētiem drošuma jautājumiem, piemēram: uztvere un situācijas apzināšanās, lidojuma parametru un automatizācijas režīmu uzraudzība, kas izveidoti un izmērīti, lai uzraudzītu to efektivitāti. Nodrošināt, ka tiek apsvērta to pasākumu īstenošana, kas ierosināti Eiropas gaisa telpas pārkāpumu riska samazināšanas rīcības plānā.	Pastāvīgi	

**VALSTS AVIĀCIJAS DROŠUMA PLĀNS
LATVIJA**

OPER.003.2 Nodrošināt EASA rekomendāciju īstenošanu saistībā ar civilo un militāro gaisa kuģu distancēšanas nodrošināšanu	Apstiprināt un pilnībā piemērot apkārtrakstu 330 “Civilā un militārā sadarbība gaisa satiksmes pārvaldībā”. Cieši koordinēt, lai izstrādātu, saskaņotu un publicētu ekspluatācijas prasības un instrukcijas valsts gaisa kuģiem, lai nodrošinātu, ka vienmēr tiek ievērots “due regard” princips attiecībā pret civiliem gaisa kuģiem.. Atbalstīt civilās un militārās ATM koordinācijas procedūru ES līmenī izstrādi un saskaņošanu. Ziņot par attiecīgajiem atgadījumiem EASA. Atvieglot / padarīt militārajām vienībām pieejamus primāro novērošanas radaru datus civilajām ATC vienībām. Šīs darbības mērķis ir nodrošināt, ka dalībvalstis ievēro rekomendācijas un sniedz atgriezenisko saiti par īstenošanu.	Pastāvīgi	
OPER.003.3 Nodrošināt SESAR risinājumu ieviešanu.		Pastāvīgi	
OPER.003.4 Consider ‘airspace complexity’ and ‘traffic congestion’ as safety-relevant factors in airspace changes affecting uncontrolled traffic, including the changes along international borders.	Best practices implemented	2023	

4.10 OPER.004 Drošums uz zemes (gaisa kuģa iekraušana, pretapledošanas apstrāde, degvielas uzpildīšana, bojājumi uz zemes utt.)

**VALSTS AVIĀCIJAS DROŠUMA PLĀNS
LATVIJA**

EPAS darbības numurs un nosaukums:

MST.0028 Iekļaut Virszemes drošumu Valsts drošuma plānā (SPAS).

Komandas līderis: CAA LV Lidlauku standartu un drošības daļas vadītājs

Projekta komandas sastāvs un iesaistītās puses: CAA LV inspectors, Organizāciju drošuma vadītāji

Vēlamais rezultāts: Palielināt drošuma līmeni, pastāvīgi novērtējot un uzlabojot riska kontroles, lai mazinātu risku drošuma uz zemes jomā.

Darbības	Starprezultāts	Izpildes laiks	Statuss
OPER.004.1 Nodrošināt, ka riska zona tiek nepārtraukti novērtēta un riska kontroles uzlabotas, lai mazinātu risku drošumam uz zemes. Vienots darbību kopums, kas saistīts ar identificētiem, uztvertiem un oficiāli novērtētiem drošuma jautājumiem, kas izveidots un tiek mērīts efektivitātes noteikšanai.			

4.11 OPER.005 Sadursmes ar zemi

EPAS darbības numurs un nosaukums:

MST.0028 Iekļaut sadursmes ar zemi State Plan for Aviation SafetyValsts drošuma plānā (SPAS).

Komandas līderis: LV CAA GKED vadītājs

VALSTS AVIĀCIJAS DROŠUMA PLĀNS
LATVIJA

Projekta komandas sastāvs un iesaistītās puses: GKED inspektori, Organizāciju (gaisa pārvadātāju) drošuma vadītāji

Vēlamais rezultāts: Uzlabot drošumu, pastāvīgi novērtējot un uzlabojot riska kontroles, lai mazinātu sadursmes ar zemi risku.

Darbības	Starprezultāts	Izpildes laiks	Statuss
OPER.005.1 Nodrošināt, ka riska zona tiek nepārtraukti novērtēta un riska kontroles uzlabotas, lai mazinātu sadursmju ar zemi risku.	Vienots darbību kopums, kas saistīts ar identificētiem, uztvertiem un oficiāli novērtētiem drošuma jautājumiem, kas izveidots un tiek mērīts efektivitātes noteikšanai.	Pastāvīgi	

4.12 OPER.006 Gaisa kuģa vide

EPAS darbības numurs un nosaukums:
MST.0028 Iekļaut Gaisa kuģa vidi Valsts drošuma plānā (SPAS).

Komandas līderis: LV CAA GKED vadītājs

Projekta komandas sastāvs un iesaistītās puses: GKED inspektori, Organizāciju (gaisa pārvadātāju) drošuma vadītāji

Vēlamais rezultāts: Uzlabot drošumu, pastāvīgi novērtējot un uzlabojot riska kontroles, lai mazinātu uguns, dūmu un izgarojumu risku.

Darbības	Starprezultāts	Izpildes laiks	Statuss
OPER.006.1 Nodrošināt, ka riska zona tiek nepārtraukti novērtēta	Vienots darbību kopums, kas saistīts ar identificētiem, uztvertiem un oficiāli novērtētiem	Pastāvīgi	

VALSTS AVIĀCIJAS DROŠUMA PLĀNS
LATVIJA

un riska kontroles uzlabotas, lai mazinātu uguns, dūmu un izgarojumu risku.	drošuma jautājumiem, kas izveidots un tiek mērīts efektivitātes noteikšanai.		
---	--	--	--

4.13 OPER.007 Rotorplānu ekspluatācija:

- Helikoptera neparasts stāvoklis lidojumā (kontroles zaudēšana – LOC-I)
- Reljefa un šķēršļu konflikts

EPAS darbības numurs un nosaukums:

- **MST.0028** Iekļaut rotorplānu ekspluatāciju Valsts drošuma plānā (SPAS).
- **MST.0015** Helikopteru drošuma notikumi. Kompetentās iestādes sadarbībā ar nozares pārstāvjiem katru gadu vai reizi divos gados organizē helikopteru drošuma pasākumus. EHEST, IHST, CA, *Heli Offshore* vai citus drošuma veicināšanas materiālu avotus var brīvi izmantot un popularizēt.
- **MST.0031** SESAR risinājumu ieviešana, kuru mērķis ir atvieglot drošus IFR lidojumus. Dalībvalstīm kopā ar savu Aeronavigācijas pakalpojumu sniedzēju (ANSP) un lidojumu procedūru izstrādātājiem (ja tie atšķiras no ANSP) jāizvērtē iespēja savā gaisa telpā izveidot zema līmeņa IFR maršrutu tīklu, lai atvieglotu drošu helikoptera ekspluatāciju. Šie SESAR risinājumi, kas izstrādāti drošuma uzlabošanai, jāievieš, ciktāl tas ir iespējams.

Komandas līderis: CAA LV Gaisa kuģu ekspluatācijas daļas vadītājs un Aeronavigācijas daļas vadītājs

Projekta komandas sastāvs un iesaistītās puses: CAA LV inspektori, Organizāciju drošuma vadītāji

Vēlamais rezultāts: Continuously assess and improve risk controls in the helicopter upset in flight (Loss of Control) and terrain and obstacle conflict areas.

Darbības	Starprezultāts	Izpildes laiks	Statuss
OPER.007.1 Nodrošināt, ka riska zona tiek nepārtraukti novērtēta	Vienots darbību kopums, kas saistīts ar identificētiem, uztvertiem un oficiāli novērtētiem	Pastāvīgi	

**VALSTS AVIĀCIJAS DROŠUMA PLĀNS
LATVIJA**

un riska kontroles uzlabotas, lai mazinātu rotorplānu ekspluatācijas risku.	drošuma jautājumiem, kas izveidots un tiek mērīts efektivitātes noteikšanai.		
OPER.007.2 Organizēt helikopteru drošuma pasākumus	Izstrādāt aktivitāšu plānu kopā ar Militārās un robežsardzes aviācijas nodaļām. Drošuma semināru, semināru un sanāksmju organizēšana, lai apmainītos ar informāciju par drošuma veicināšanas materiāliem.	Maijs, 2022 Ik gadu vai katrus divus gadus	
OPER.007.3 Nodrošināt SESAR risinājumu ieviešanu, kuru mērķis ir atvieglot drošus IFR lidojumus.		Pastāvīgi	

4.14 OPER.008 ispārējās nozīmas aviācija - Sistēmiskie veicinātāji

EPAS darbības numurs un nosaukums: - MST.0025 Uzlabot drošuma vēstījumu izplatīšanu. - MST.0027 Veicināt drošuma kultūru Vispārējās nozīmes aviācijā (VNA)			
Komandas līderis: CAA LV Gaisa kuģu ekspluatācijas daļas vadītājs un Aeronavigācijas daļas vadītājs			
Projekta komandas sastāvs un iesaistītās puses: CAA LV inspektori, Aviācijas organizāciju pārstāvji (training organisationstreniņu organizācijas, federācijas, klubi, asociācijas, aviācijas koledžas un institūti), kas apņēmušies ievērot drošuma prasības VNA			

Vēlamais rezultāts: Samazināt bojāgājušo skaitu VNA, ieviešot sistēmiskus veicinātājus.

Darbības	Starprezultāts	Izpildes laiks	Statuss
----------	----------------	----------------	---------

**VALSTS AVIĀCIJAS DROŠUMA PLĀNS
LATVIJA**

OPER.008.1 Uzlabot drošuma veicināšanas un apmācības materiālu izplatīšanu iestādēs, asociācijās, aeroklubos, apdrošināšanas sabiedrībās, kur mērķauditorija būtu lidojumu instruktori un / vai piloti, izmantojot tādas metodes kā drošuma semināri un drošuma dienas / vakari.	CAA LV nodrošinās savu vispārējās aviācijas drošuma veicināšanas platformu, kas pieejama CAA LV vietnē, un sadarbosies ar VNA sabiedrību, lai palielinātu izpratni par svarīgām drošuma tēmām. Drošuma darbsemināru, semināru un sanāksmju organizēšana, lai apmainītos ar informāciju par drošuma veicināšanas materiāliem.	Maijs, 2022 Sešu mēnešu cikls	
OPER.008.2 Valsts drošuma pārvaldības pasākumos iekļaut noteikumus, kas atvieglo un veicina drošuma kultūru (ieskaitot taisnīguma kultūru) VNA, lai veicinātu pozitīvu izturēšanos pret drošumu un mudinātu ziņot par atgadījumiem.	Iekļaut noteikumus par drošuma kultūru VNA (ieskaitot taisnīguma kultūru VNA) SSP LV. Turpināt apkopot datus par Latvijas VNA floti, kā arī par nolidotajām stundām. Mērīt drošuma rādītājus (t.i., pilotu kvalifikāciju un kompetenci) VNA.	Pastāvīgi Pastāvīgi Pastāvīgi	

4.15 OPER.009 Vispārējās nozīmes aviācija - Kontroles saglabāšana

EPAS darbības numurs un nosaukums:
MST.0028 Iekļaut Vispārējās nozīmes aviāciju - Kontroles saglabāšana Valsts drošuma plānā (SPAS).
Komandas līderis: LV CAA GKED vadītājs
Projekta komandas sastāvs un iesaistītās puses: GKED inspektori, Aviācijas organizāciju pārstāvji (training organisationstreniņu organizācijas, federācijas, klubi, asociācijas, aviācijas koledžas un institūti), kas apņēmušies ievērot drošuma prasības VNA

**VALSTS AVIĀCIJAS DROŠUMA PLĀNS
LATVIJA**

Vēlamais rezultāts: Samazināt kontroles zaudēšanas nelaimes gadījumu risku.

Darbības	Starprezultāts	Izpildes laiks	Statuss
OPER.009.1 Pilotu apmācības un kvalifikācijas pārbaudes laikā veikt mērķtiecīgu instruktoru un eksaminētāju darbības uzraudzību, lai nodrošinātu, ka kontroles zaudēšanas riska mazināšanas darbības aptver tādas tēmas kā gaisa kuģa ekspluatācijas raksturlielumiem, gatavošanās lidojumam un lidojuma izpilde, uzskrejas leņķa loma, draudu un kļūdu pārvaldība (TEM), izvairīšanās un atgūšanās no gaisa kuģa neparasta stāvokļa un iekrišanas, kā arī apjukuma un pārsteiguma vadība.	Tiek izveidotas uzlabotas procedūras, ieskaitot kontROLSarakstus. Drošuma darbību definēšana un programmēšana pabeigta. Tiek uzraudzīta darbību īstenošana un pēcpārbaude. Drošuma rādītāju mērīšana ir vērsta uz lidošanas prasmju uzlabošanu, pilotu situācijas apzināšanos un gaisa kuģa neparasta stāvokļa vai iekrišanas vadību, lai novērstu nelaimes gadījumus, ko izraisa kontroles zaudēšana, kas ir visnozīmīgākā ekspluatācijas riska zona VNA.	Septembris, 2021 Katru gadu Katru gadu	

4.16 OPER.010 Vispārējās nozīmes aviācija - sadzīvošana ar laika apstākļiem

EPAS darbības numurs un nosaukums:

MST.0028 Iekļaut Vispārējās nozīmes aviācija - sadzīvošana ar laika apstākļiem Valsts drošuma plānā (SPAS).

Komandas līderis: LV CAA GKED vadītājs

VALSTS AVIĀCIJAS DROŠUMA PLĀNS
LATVIJA

Projekta komandas sastāvs un iesaistītās puses: GKED inspektori, GKED inspektori, Aviācijas organizāciju pārstāvji (training organisationstreniņu organizācijas, federācijas, klubi, asociācijasaviācijas koledžas un institūti), kas apņēmušies ievērot drošuma prasības VNA

Vēlamais rezultāts: Uzlabot drošumu, samazinot ar laika apstākļiem saistīto nelaimes gadījumu skaitu.

Darbības	Starprezultāts	Izpildes laiks	Statuss
OPER.010.1 Pilotu informēšanai par laika apstākļiem nodrošināt piekļuvi drošuma veicināšanas materiāliem (video), kas attiecas uz tādām tēmām kā laika apstākļu apzināšanās, sagatavošanās lidojumam, lidojuma vadība un pēclidojuma analīze, lidojuma informācijas pakalpojumu (FIS) izmantošana, moderno tehnoloģiju, tostarp pilotu kabīnes laikapstākļu informācijas sistēmas priekšrocību izmantošana (ieskaitot integrēto GPS, ar mobilajām ierīcēm / 4G savienotas lietotnes utt.), komunikāciju ar GSV dispečeru, netīšu ielidošanu instrumentālos laikapstākļos (IMC), apdraudējuma un kļūdu pārvaldību (TEM) un cilvēka faktoru (HF)	Izveidot VNA drošuma rīcības grupu (VNA SAG) un tās kompetences ietvarus. Uzlabot drošuma informācijas saturu un piekļuvi tam CAA LV vietnē. Nodrošināt vadlīniju materiālus VNA pilotiem.	Maijs, 2022 Maijs, 2022 Maijs, 2022	
OPER.010.2 Iesaistīties kampaņā, kas Eiropā veicina instrumentālu VNA lidojumu veikšanu.	Nodrošināt vadlīniju materiālus VNA pilotiem	Septembris, 2021	

4.17 OPER.011 Vispārējās nozīmes aviācija — Sadursmju gaisā novēršana

**VALSTS AVIĀCIJAS DROŠUMA PLĀNS
LATVIJA**

EPAS/SPAS darbības numurs un nosaukums:

- **MST.0028 Iekļaut VNA – Iekļaut sadursmju gaisā novēršanu Valsts aviācijas drošuma plānā (SPAS).**
- **MAC/GA MAC / VNA gaisa telpas pārkāpumu risks vispārējās nozīmes aviācijā. Valstu kompetentajām iestādēm jāuzņemas galvenā loma ieviešanas prioritāšu un veicamo darbību noteikšanā un veicināšanā vietējā mērogā.**

Komandas līderis: CAA LV Gaisa kuģu ekspluatācijas daļas vadītājs un Aeronavigācijas daļas vadītājs

Projekta komandas sastāvs un iesaistītās puses: CAA LV inspektori, Aviācijas organizāciju pārstāvji (training organisationstreniņu organizācijas, federācijas, klubi, asociācijasaviācijas koledžas un institūti), kas apņēmušies ievērot drošuma prasības VNA

Vēlamais rezultāts: Uzlabot drošumu, samazinot MAC un gaisa telpas pārkāpumu risku VNA.

Darbības	Starprezultāts	Izpildes laiks	Statuss
OPER.011.1 Izstrādāt un īstenot piemērotus riska mazināšanas pasākumus, lai novērstu gaisa telpas pārkāpumus un samazinātu MAC risku, paaugstinot pakalpojuma kvalitāti, ko VNA lidojumiem sniedz aeronavigācijas pakalpojumu sniedzēji (ANSP), izmantojot mērķtiecīgu uzraudzību.	Ir identificēta VNA riska joma, tiek izveidots un pastāvīgi uzraudzīts pilns problēmjaudājumu saraksts. Drošuma darbību definēšana un programmēšana pabeigta. Tiek uzraudzīta darbību īstenošana un pēcpārbaude. Tiek veikta drošuma rādītāju mērīšana.	Maijs, 2022 Katru gadu Katru gadu Katru gadu	
OPER.011.2 Izveidot skaidru un atklātu komunikāciju valstu un ieinteresēto personu līmenī par gaisa telpas pārkāpumu	Drošuma darbsemināru, semināru, sanāksmju veikšana. Deklarētās apmācības organizācijas (tikai	Sešu mēnešu cikls	

**VALSTS AVIĀCIJAS DROŠUMA PLĀNS
LATVIJA**

samazināšanas lomām, atbildību un pārvaldību, ņemot vērā trīs iespējamās galvenās sekas - sadursmes gaisā, distancēšanās pārkāpumus un gaisa kuģu ekspluatācijas traucējumus.	nekomerciālajām licencēm) jāiesaista drošuma riska pārvaldības procesā.		
--	--	--	--

4.18 OPER.012 Vispārējās nozīmes aviācija –Lidojuma vadība

EPAS darbības numurs un nosaukums: MST.0028 Iekļaut Vispārējās nozīmes aviāciju –Lidojuma vadība Valsts drošuma plānā (SPAS).
Komandas līderis: LV CAA GKED vadītājs
Projekta komandas sastāvs un iesaistītās puses: GKED inspektori, Aviācijas organizāciju pārstāvji (training organisationstreniņu organizācijas, federācijas, klubi, asociācijasaviācijas koledžas un institūti), kas apņēmušies ievērot drošuma prasības VNA

Vēlamais rezultāts: Samazināt nāves gadījumu un nopietnu ievainojumu skaitu VNA.			
Darbības	Starprezultāts	Izpildes laiks	Statuss
OPER.012.1 Uzlabot izveidotā drošuma veicināšanas materiālu izplatīšanu un nodrošināt tam piekļuvi, pievēršoties tādām tēmām kā navigācija, degvielas pārvaldība, izpratne par reljefu un šķēršļiem un piespiedu nosēšanos, izmantojot drošuma seminārus, instruktoru / eksaminētāju seminārus.	CAA LV padara pieejamu tiešsaistes platformu, kas pieejama CAA LV vietnē, lai atvieglotu drošuma veicināšanas materiālu izplatīšanu. Nodrošināt VNA pilotus ar vadlīniju materiāliem. Vadīt VNA SAG sapulces	Maijs, 2022 Maijs, 2022 Trīs mēnešu cikls	

**VALSTS AVIĀCIJAS DROŠUMA PLĀNS
LATVIJA**

4.19 OPER.013 PPL/LAPL mācību programmā iekļautas nepieciešamās zināšanas meteoroloģiskās informācijas jomā

EPAS darbības numurs un nosaukums: MST.0036 Valsts drošuma plānā (SPAS) PPL/LAPL mācību programmā nepieciešamās zināšanas meteoroloģiskās informācijas jomā			
Komandas līderis: Personāla sertifikācijas daļas vadītājs			
Projekta komandas sastāvs un iesaistītās puses: PEL inspektori, organizāciju pārstāvji (PPL/LAPL piloti, gaisa kuģu lidojumu apkalpes locekļu apmācību veicēji, apvienības, klubi, asociācijas, aviācijas universitātes un mācību organizācijas) – attiecas uz VNA .			
Vēlamais rezultāts: Samazināt nāves gadījumu un nopietnu ievainojumu skaitu VNA			
Darbības	Starprezultāts	Izpildes laiks	Statuss
OPER.013.1. Izveidot sabalansētus mācību mērķus PPL/LAPL mācību programmas priekšmetā “Meteoroloģiskā informācija”	Izstrādāti mācību mērķi, jautājumu bankā iekļauti jautājumi. Šādiem mērķiem jābūt neakadēmiska rakstura un jāasniedz mācību mērķi šādās jomās: - Darbības ar uz zemes izvietotu laikapstākļu noteikšanas radaru, stiprās un vājās puses; - Darbības ar meteoroloģisko satelītu, stiprās un vājās puses; - Matemātisko modeļu izmantošana laikapstākļu prognozēšanā, stiprās un vājās puses.	Maijs, 2022	

4.20 LIDLAUKI

EPAS darbības numurs un nosaukums:	
Chapter 4 PLAN OF ACTIONS	Version: 1 30.08.2021 4-36

**VALSTS AVIĀCIJAS DROŠUMA PLĀNS
LATVIJA**

MST.0029 SESAR skrejceļa drošuma risinājumu ieviešana			
Komandas līderis: Lidlauku standartu un drošības daļas vadītājs			
Projekta komandas sastāvs un iesaistītās puses: Lidlauku standartu un drošības daļa, Aeronavigācijas pakalpojumu sniedzējs, Lidlauki			
Vēlamais rezultāts: SESAR risinājumi, kas izstrādāti skrejceļa drošuma uzlabošanai, tiek ieviesti, cik vien tas ir iespējams.			
Darbības	Starprezultāts	Izpildes laiks	Statuss
ADR.001.1 Ciktāl tas ir iespējams, ierosināt Skrejceļa drošuma komandā apsvērt SESAR risinājumus (risinājumi Nr. 01, 02, 04, 26, 47, 48, 70), kas izstrādāti skrejceļa drošuma uzlabošanai. Skatīt SESAR risinājumu kataloga 2019. gada trešo izdevumu: https://www.sesarju.eu/sites/default/files/documents/reports/SESAR_Solutions_Catalogue_2019_web.pdf	SESAR solutions for runway safety discussed at RWY Safety Teams.	Novembris, 2020	

4.21 APKALPOŠANA UZ ZEMES

EPAS darbības numurs un nosaukums:			
Komandas līderis: Lidlauku standartu un drošības daļas vadītājs			
Projekta komandas sastāvs un iesaistītās puses: Lidlauku standartu un drošības daļa			
Vēlamais rezultāts: Nodrošināt uzraudzības spējas			
Darbības	Starprezultāts	Izpildes laiks	Statuss
ADR.001.2	Izstrādāt aktivitāšu plānu, ņemot vērā regulējuma	Pastāvīgi	

**VALSTS AVIĀCIJAS DROŠUMA PLĀNS
LATVIJA**

Sekot IR / AMC un GM norisēm un sagatavoties to piemērošanai, lai nodrošinātu atbilstību pamatprasībām, kas ietvertas Regulas (ES) 2018/1139 VII pielikumā. Tajā pēc nepieciešamības tiks apsvērtas ekspluatācijas prasības, organizatoriskās prasības un prasības iestādēm. Detalizētus mērķus un darbības nosaka Virszemes pakalpojumu ceļa karte, par kuru tika veiktas mērķtiecīgas konsultācijas 2019. gada 1. ceturksnī.	attīstības tendences.		
--	-----------------------	--	--

4.22 EME.001 Jauni uzņēmējdarbības modeļi

EPAS darbības numurs un nosaukums:
MST.0019 Labāka ekspluatantu pārvaldības struktūras izpratne.
Komandas līderis: LV CAA GKED vadītājs
Projekta komandas sastāvs un iesaistītās puses: CAA LV inspektori, Organizāciju drošuma vadītāji

Vēlamais rezultāts: Uzlabot drošumu, pastāvīgi novērtējot un mazinot riskus, ko rada jaunie un topošie biznesa modeļi.			
Darbības	Starprezultāts	Izpildes laiks	Statuss
EME.001.1 Pārliecināties, ka ekspluatanta vadības sistēma ir vērsta uz drošuma problēmu identificēšanu un drošuma riska pārvaldību attiecībā uz drošumam svarīgu pakalpojumu un nomas līgumu (wet lease-in)	Esošais gaisa pārvadātāja SRM process notver drošuma problēmas, kas atrastas caur sistemātisku apdraudējumu identificēšanu, kuras radušās drošumam kritisku pakalpojumu (piemēram, lidojumu plānošana, dzinēju apkope, navigācijas	Pastāvīgi	

VALSTS AVIĀCIJAS DROŠUMA PLĀNS
LATVIJA

slēgšanu.	karšu nodrošinātāji, pretapledošanas apstrāde) - ārpakalpojumu un nomas līgumu (wet lease-in) izmantošanas dēļ. Drošuma problēmjaudājumu risks tiek novērtēts, lai noteiktu, vai un kādas darbības ir vajadzīgas. Visas darbības tiek pārvaldītas, izmantojot Risku reģistru.	Pastāvīgi	
EME.001.2 Pārliecināties, ka ekspluatanta vadības sistēma ir vērsta uz drošuma jautājumu identificēšanu un drošuma riska pārvaldību attiecībā uz savstarpējās izmantojamības (interoperability) pasākumu ietekmi uz drošumu, t.i., savstarpējā izmantojamība attiecas uz tiem gadījumiem, kad pārvaldītājsabiedrība vai mātesuzņēmums vēlas pilnveidot savu darbību, izmantojot dažādus, vairākās dalībvalstīs certificētus gaisa kuģu ekspluatantus (kas pieder tai pašai pārvaldītājsabiedrībai vai mātesuzņēmumam) un brīvi apmainīties ar lidmašīnām un, iespējams, apkalpēm.	Esošais gaisa pārvadātāja SRM process notver drošuma problēmas, kas atrastas caur sistemātisku apdraudējumu identificēšanu, kuras radušās dēļ savstarpējās izmantojamības, kur vairāki gaisa kuģa ekspluatācijas apliecības turētāji pieder pie tās paša matesuzņēmuma vai pārvaldītājsabiedrības. Drošuma problēmjaudājumu risks tiek novērtēts, lai noteiktu, vai un kādas darbības ir vajadzīgas. Visas darbības tiek pārvaldītas, izmantojot Risku reģistru.	Pastāvīgi	
EME.001.3 Pārliecināties, ka ekspluatanta vadības sistēma ir vērsta uz drošuma jautājumu identificēšanu un drošuma riska pārvaldību attiecībā uz atšķirīgajām apkalpes locekļu līgumiskajām kārtībām, t.i., operatora pārvaldības sistēma uztver korelāciju starp	Esošais gaisa pārvadātāja SRM process notver drošuma problēmas, kas atrastas caur sistemātisku apdraudējumu identificēšanu, kuras radušās dēļ atšķirīgajām apkalpes locekļu līgumiskajām kārtībām viena gaisa pārvadātāja ietvaros.	Pastāvīgi	

VALSTS AVIĀCIJAS DROŠUMA PLĀNS
LATVIJA

ekspluatanta dažādajiem nodarbinātības veidiem (piemēram, pagaidu nodarbinātības modeļi, nodarbināšana ar nodarbinātības aģentūru starpniecību, pay-to-fly darba samaksas shēmas, pašnodarbinātās personas) un ekspluatanta saņemto ziņojumu par atgadījumiem skaits	Drošuma problēmjaudājumu risks tiek novērtēts, lai noteiktu, vai un kādas darbības ir vajadzīgas. Visas darbības tiek pārvaldītas, izmantojot Risku reģistru.	Pastāvīgi Pastāvīgi	
EME.001.4 Pārliecināties, ka ekspluatanta vadības sistēma ir vērsta uz drošuma problēmu identificēšanu un drošuma riska pārvaldību, lai risinātu jautājumu par lidojumu apkalpes pieaugošo mobilitāti un novērtētu palielinātas personāla mainības ietekmi uz drošumu. Lidojuma apkalpes locekļu mobilitātes pieaugums varētu samazināt pieredzes līmeni un nelabvēlīgi ietekmēt periodisko apmācību, jo īpaši visu galveno kļūmju/atteicu apmācību 3 gadu laikā, efektivitāti. Ja piloti visticamākais pametīs gaisa pārvadātāju pēc mazāk nekā 3 gadiem, būtu jāpielāgo lidojuma apkalpes apmācību un jo īpaši pārkvalifikācijas kursu, nonākot pie nākamā gaisa pārvadātāja.	Esošais gaisa pārvadātāja SRM process notver drošuma problēmas, kas atrastas caur sistemātisku apdraudējumu identificēšanu, kuras radušās dēļ pilotu pieaugošo mobilitāti un personāla mainību. Drošuma problēmjaudājumu risks tiek novērtēts, lai noteiktu, vai un kādas darbības ir vajadzīgas. Visas darbības tiek pārvaldītas, izmantojot Risku reģistru.	Pastāvīgi Pastāvīgi Pastāvīgi	

4.23 EME.002 Kiberdrošība

Nacionālais darbības numurs un nosaukums: EME.002 Kiberdrošība - Preventīvais darbs ar kiberdrošību saistītajiem jautājumiem
Komandas līderis: CAA LV Aviācijas drošības daļas vadītājs
Projekta komandas sastāvs un iesaistītās puses: CAA LV inspektori, Aviācijas organizācijas un ar kiberdrošību saistītas organizācijas (lidlauki,

**VALSTS AVIĀCIJAS DROŠUMA PLĀNS
LATVIJA**

gaisa pārvadātāji, aeronavigācijas pakalpojumu sniedzēji, CERT, utt.)

Vēlamais rezultāts: Uzlabot drošību, mazinot risku kļūt iesaistītiem ar kibernetikas saistītos notikumos.

Darbības	Starprezultāts	Izpildes laiks	Statuss
EME.002.1 Koordinēt darba grupu, kuras satāvā ir aviācijas organizāciju norīkotas ar kibernetikas jautājumiem saistītas personās.	Organizēt sanāksmes sadarbībā ar Nacionālo CERT un Eurocontrol.	Katru gadu	Procesā
EME.002.2 Preventīvs darbs kibernetikas risku mazināšanai, nodrošinot atbilstību prasībām, kas ietvertas Latvijas Ministru kabineta noteikumu Nr. 397/2010 18. nodaļā, Regulā (ES) 1998/2015 un ICAO 17. pielikumā..	Pārbaudes un auditi saskaņā ar Ministru kabineta noteikumiem Nr. 415/2010 un apstiprinātu CAA LV Aviācijas drošības daļas Nacionālās uzraudzības rīcības plānu.	Katru gadu	Procesā

4.24 EME.003 Bezpilota gaisa kuģa sistēmas

Nacionālais darbības numurs un nosaukums: EME.003 Bezpilota gaisa kuģa sistēmas

Komandas līderis: CAA LV Bezpilota gaisa kuģu, Eiropas Savienības lietu un starptautisko attiecību daļas vadītājs

Projekta komandas sastāvs un iesaistītās puses: CAA LV Bezpilota gaisa kuģu lidojumu drošuma nodaļa

Vēlamais rezultāts: Atbilstība prasībām un informācijas sniegšana

Darbības	Starprezultāts	Izpildes laiks	Statuss
EME.003.1	Nodrošināt uzraudzības spējas.	Septembris,	Procesā

VALSTS AVIĀCIJAS DROŠUMA PLĀNS
LATVIJA

Nodrošināt atbilstību IR / AMC / DA (Komisijas 2019. gada 24. maija Īstenošanas regula (ES) 2019/947 par bezpilota gaisa kuģu ekspluatācijas noteikumiem un procedūrām un Komisijas 2019. gada 12. marta Deleģētā regula (ES) 2019/945) par bezpilota gaisa kuģu sistēmām un trešo valstu bezpilota gaisa kuģu sistēmu ekspluatantiem) un sekot izmaiņām normatīvajos aktos un to izstrādei.		2021	
EME.003.2 Nodrošināt informācijas apmaiņu starp sabiedrību, UAS ekspluatantiem, pilotiem un nozares pārstāvjiem. Veicināt sabiedrības izpratni par esošajiem un gaidāmajiem UAS tiesību normām un noteikumiem.	Informācija sabiedrībai, UAS ekspluatantiem un pilotiem.	Septembris, 2021	Procesā

4.25 EME.004 Lāzeri

4.26 Nacionālais darbības numurs un nosaukums: EME.004 Lāzeri

Komandas līderis: CAA LV Aeronavigācijas daļas vadītājs un Aviācijas drošības daļas vadītājs

Projekta komandas sastāvs un iesaistītās puses: CAA LV: Drošuma riska vadība valsts līmenī. Aviācijas organizācijas: Drošuma riska vadība organizācijas līmenī

Vēlamais rezultāts:

- Nacionālo un starptautisko galveno ieinteresēto personu identificēšana un iesaistīšana ar mērķi apkopot labāko ieviešanas praksi Latvijā un dalīties ar gūto pieredzi.
- Stingrāku pasākumu ieviešana, vēršoties pret lāzera uzbrukumiem likumdošanā.

**VALSTS AVIĀCIJAS DROŠUMA PLĀNS
LATVIJA**

- Veicināt sabiedrības izpratni par risku, kas saistīts ar lāzera uzbrukumiem

Darbības	Starprezultāts	Izpildes laiks	Statuss
EME.004.1 Koordinēt darba grupu, lai izstrādātu konsekventus un efektīvus novēršanas un mazināšanas plānus, saistībā ar lāzera uzbrukumu riskam aviācijas vidē	Darba grupas izveide	Maijs, 2022	
EME.004.2 Iesaistīt organizācijās ārpus aviācijas vides, piemēram, policiju un Sabiedrības veselības departamentu, lai atrastu efektīvus pasākumus aviācijas aizsardzībai	Organizāciju ārpus aviācijas vides iesaiste	Maijs, 2022	